

בירור טעם הדחה ראשונה בהכשרת בשר

ראשי פרקים

- א. הקדמה
- ב. מקור הדין
- ג. הטעם
- ד. ביאור שיטת הר"ן
- ה. ביאור שיטת הרא"ש
- ו. תרשים - סיכום השיטות
- ז. נפקא מינות העולות מן הסוגיה
- ח. דעת המחבר והרמ"א

א. הקדמה

כידוע, חלק מרכזי מתהליך הכנת הבשר לאכילה הוא "מליחתו". תהליך זה מחולק לשלושה מרכיבים: הדחה ראשונה, מליחה והדחה שנייה. מרכיבים אלו שונים בתוכנם ובמטרתם. במאמר זה ננסה בעזרהיית לעמוד על טעם ההדחה הראשונה בתהליך מליחת הבשר מתוך עיון בסוגיה בחולין והבנת הראשונים על סוגיה זו.

לצערנו, כיום רוב בחורי הישיבות אינם לומדים סוגיות אלו בעיון מעמיק, ומשום כך בחרנו לשפוך אור דווקא על סוגיה זו בנסיון להקיף עוד מרחב ממרחבי התורה.

בראשית מאמר זה אנו רוצים להודות למורנו ורבנו הרב שמואל לורנץ שליט"א על עזרתו הרבה בעידוד, בלימוד ובכתיבה של מאמר זה.

ב. מקור הדין

כתוב בתורה:

וכל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם לעוף ולבהמה.

(ויקרא ז', כו-כו)

כל נפש אשר תאכל כל דם ונכרתה הנפש ההוא מעמיה.

מכאן אנו למדים שיש איסור דאורייתא באכילת דם.

בגמרא בחולין (ק"ג ע"א) מובא חיוב הדחה ראשונה בבשר:

אמר שמואל: אין הבשר יוצא מידי דמו אלא אם כן מולחו יפה ומדיחו יפה יפה.

משמע בגמרא שאיסור אכילת הדם הכתוב בתורה מתייחס אף לדם היוצא מהבשר, הקרוי 'דם איברים', ולכן יש צורך בהוצאת הדם מהבשר על ידי מליחה והדחה, כדי שהדם לא יצא במהלך הבישול ויאכל.

אתמר רב הונא אמר: מולח ומדיח. במתניתא תנא: מדיח ומולח ומדיח; ולא פליגי, הא דחלליה¹ בי טבחה, הא דלא חלליה בי טבחה.

1. הדיחו.

מהגמרא אנו למדים שיש צורך בהדחה קודם המליחה ובהדחה נוספת לאחר המליחה. לדין זה מסכים גם רב הונא, ולמרות שבדבריו מוזכרת רק ההדחה השנייה, הטעם לכך הוא שרב הונא עוסק בבשר שהודח כבר ע"י הטבח.

ג. הטעם

בין הראשונים ישנה מחלוקת ענפה בטעם ההדחה הראשונה. בראשונים מובאים מספר גורמים המחייבים הדחה, שנים מהן בבשר, ואחד אינו בבשר אלא המלח.

1. דם הקרוש על נתחי הבשר

בין הראשונים מוזכרות שתי בעיות התלויות בדם המחייבות הדחה קודם המליחה:

א. נוכחות דם על הבשר מקשה על פעולת המליחה

כדעה הזאת סובר המרדכי שכתב:

והדחה ראשונה להעביר לכלוך הדם שעל החתיכה, שאם לא כן המלח נתמלא ממנו ושוב לא יוציא המלח הדם שבחתיכה. (חולין סימן תשכ"א)

כלומר, לדעת המרדכי מטרת ההדחה הראשונה היא להסיר את הדם היבש הנמצא על הבשר, שאם לא כן המלח יפעל רק על הדם שבחוץ ולא יגיע כלל לדם שבתוך הבשר.

כך סובר גם הראב"ן:

שאם היה מולח בלא הדחה היה המלח שואב הדם מעל החתיכה מבחוץ ומתמלא ושוב לא היה מוציא את הדם שבחתיכה. (תשובה כ"ד)

וכן כתב הראב"י².

ב. המלח עלול לגרום לדם שעל הבשר להסתפג בבשר

כותב הריטב"א:

...מפני שלפעמים יש דם יבש על פני הבשר, ואם לא ידיחנו בתחילה יבוא המלח ויבלענו בכשר. (חולין קיג ע"א)

משמע שמטרת ההדחה הראשונה היא להסיר את הדם היבש שעל הבשר, שאם לא כן, לדעת הריטב"א, יבוא המלח ויבלע את הדם הקרוש לתוך הבשר במקום להוציא את הדם הנמצא בתוך הבשר החוצה.

דעה זו מובאת גם ע"י הסמ"ק שכתב:

ואם מלח בלי הדחה אין לו תקנה לאותו הבשר, לפי שהמלח מבליעו אינו מפליט הדם שהוא בעין. (לא העשה רה)

הסמ"ק מוסיף שמכיוון שהמלח מבליע את הדם בבשר ללא ההדחה הראשונה, לבשר לא תהיה תקנה אם הומלח ולא הודח.

זוהי גם דעת הסמ"ג³ והשערי דורא⁴.

2. ראב"י על חולין, סימן איקך, עמוד קמ"ה.

על כך כותב הרא"ה:

מדיח מפני דם דנתיבש על פניו קודם מליחה, ויש לחוש שמא ישתהה הבשר הרבה במלחו... ויהא ניתך הדם ויבלע הבשר. (בדק הבית בית ג' שער ג', דף עג ע"א)

כלומר: יש להסיר הדם היבש משום החשש שמא הבשר ישהה במלח יותר מכדי פליטתו. דעת הרא"ה שונה מהדעות שהוזכרו לעיל (ריטב"א סמ"ק והסמ"ג). לדעתו אין המלח מבליע את הדם אלא יש חשש שמא הדם היבש שניתך מן הבשר יחזור ויבלע אם ישהה במלח יותר מדי זמן.

2. ריכוך הבשר

הרשב"א בחיבורו משמרת הבית⁵ מקשה על דעת הרא"ה:

א. היכן מצינו שאדם משהה את בשרו י"ב שעות? בדרך כלל דבר זה אינו מצוי ולכן אין טעם לגזירה זו.

ב. אם סיבת ההדחה הראשונה היא משום חשש, ניתן היה לתרץ בגמרא שהסיבה לכך שההדחה הראשונה לא נכתבה אצל רב הונא, היא מאחר ואין הוא חושש לסיבה שהביא הרא"ה.

ג. אם טעם ההדחה הראשונה הוא משום חשש שהדם עלול להבלע בבשר אם ישתהה במלחו יותר מדי זמן, הרי הבשר מפריש דם במליחה, ואותו דם מסוגל גם הוא להבלע ולפסול את הבשר, ולא הייתה שום תועלת בהדחה ראשונה! אין לתרץ שהדם שהופרש אחר ההדחה לא אוסר משום שהדם הומלח, שהרי גם הדם שעל הבשר קודם המליחה עובר תהליך של מליחה, ולכן גם הוא לא יפסול.

לפיכך מסביר הרשב"א:

בהדחה ראשונה כדי שיתלחלח הבשר וידבק בו המלח, וגם הבשר יהא נוח לפלוט את דמו. (משמרת הבית, שם)

כלומר, הרשב"א סובר שמטרת ההדחה היא כדי לרכך את הבשר ולהכשירו לפליטת הדם. כמו כן⁷ הוא סובר שההדחה גורמת להדבקות המלח לבשר כך שיפעל טוב יותר⁸.

3. לא תעשה קל"ז.

4. סימן ה'.

5. הרשב"א כתב את חיבורו "משמרת הבית" כתשובה על השגות הרא"ה ב"בדק הבית" על ספרו "תורת הבית" (עיין בדברי המביא לבית הדפוס בספר "תורת הבית").

6. י"ב שעות הוא הזמן הנחוץ לפליטת דם וציר.

7. שיטת הרשב"א היא בעצם שיטת ביניים המשלבת בין הצורך בריכוך הבשר לבין הכשרת הבשר לקבל את המלח. ראה תרשים.

8. הפרי מגדים השיב לשאלות הרשב"א בהקדמתו להלכות מליחה:

א. היות ויש חשש שמא הבשר ישהה יותר מכדי זמן פליטתו, לא חילקו בין בשר שיש בו חשש לבין בשר שאין בו חשש וגזרו הדחה על כולם.

ב. היות וייתכן מצב שהבשר ישהה י"ב שעות יש צורך בהדחה ראשונה, כיוון שלאחר המליחה רוב הדם נספג במלח, והמלח ימנע מדם הפליטה להיכנס, ולכן כל כמות שתיכנס תהיה ממילא קטנה ביותר ותתבטל בשישים. אם אין הדחה ראשונה, מצטרף גם הדם היבש לדם הפליטה שנבלע בבשר ויש יותר משישים, כמות שאינה בטלה ופוסלת את הבשר.

כך היא גם דעת המאירי שכתב:

צריך תחילה שידיחנה כדי שתתרכך מעט לקבל את המלח... אבל כשנתיבשה וניגבה
מלחות של עצמה אינה פולטת בלא הדחה אלא מעט... (בית הבחירה חולין קיג ע"א)

מטרת ההדחה הראשונה לפי מאירי היא לרכך הבשר שיאפשר כניסת המלח והוצאת הדם
מתוך הבשר.

כך מובנת גם דעת ה"יש אומרים" במרדכי:

יש אומרים שהדחה ראשונה היא ללחלח הבשר שיצא הדם ע"י מליחה.

(חולין סימן תשכ"א)

3. גורם חיכוני – המלח

דעה זאת מובאת על ידי רבנו יונתן מלוניל שכתב:

שאם לא הדיחו תחילה לא ידבק בו המלח ולא תהיה נימוח המלח...

(בפירושו על מסכת חולין קיג ע"א)

טעם ההדחה לדעת רבנו יהונתן מלוניל הוא הרטבת הבשר להכשרת המלח שיפעל, שע"י
רטיבות הבשר ידבק המלח ויפעל בבשר, כלומר מטרת ההדחה היא לעזור ולהכשיר את המלח
על מנת שיהיה נימוח בבשר.

ד. ביאור שיטת הר"ן

ישנן שתי דרכים להבין את שיטת הר"ן. בדרך כלל מבינים שהר"ן עוסק בבירור טעם ההדחה,
אך לעני"ד ניתן ללמוד שהר"ן עוסק בבירור הבעיה בדם, שהיא המחייבת הדחה⁹.

כותב הר"ן:

כתב הרמב"ן ז"ל: 'מדיחו יפה יפה' - שתי הדחות במשמע. אחת בכלי מנוקב... ואחת
בכלי שאינו מנוקב להעביר טיפות דם שעליו¹⁰...

(הר"ן על הר"ף, חולין מב ע"א)

הר"ן מביא את דעת הרמב"ן שמטרת ההדחה הראשונה היא להסיר את הדם הנמצא על
הבשר. ממשיך הר"ן ומנסה לברר מה הבעיה בדם זה:

והדחה ראשונה צריכה להעביר דם שעל פני הבשר, שאין המלח מפליט בחומו אלא דם
שבתוך הבשר שהוא לח, אבל לא מה שנתיבש על פניו, ולפיכך אם לא ידיחו אותו
בתחילה יש לחוש שמא לאחר שינוח הבשר מלפלוט דם וציר יהא ניתך הדם ויבלענו, כך
כתב הרא"ה ז"ל. ולפי זה לא אתי שפיר מה שכתבתי למעלה בשם הר"ר יונה ז"ל...
לפיכך נראה לי דהיינו טעמא דמדתי בתחלה כדי שיתרכך הבשר ויצא דמו ע"י מליחה,
שאם יהיה נקרש על פניו לא יהיה כח במלח להוציא את דמו.

9. ההבדל בין שתי הבנות אלו הוא האם לשיטת הר"ן ההדחה נובעת מצורך בריכוך הבשר עצמו, או בריכוך
הדם שעליו, ואולי זהו שורש מחלוקת הפרי מגדים והש"ך לקמן.

10. זוהי ההדחה הראשונה.

בירור טעם הדחה ראשונה בהכשרת בשר

הרי"ן מסכים עם הרא"ה שההדחה נובעת מהימצאות דם על הבשר, אך חולק על הבעיה בדם זה: לפי הרא"ה יש חשש שהדם יבלע בבשר, אך לפי הרי"ן יש צורך בריכוך הדם כדי לאפשר למלח לפעול בתוך הבשר.

נחלקו הרי"ן והפרי מגדים מהי ההדחה שהרי"ן מחייב.

הש"ך¹¹ מסביר שהרי"ן סובר כמו שיטת היש אומרים המובא במרדכי, שהריכוך הוא ריכוך כל הבשר. לעני"ד לא מוכרח שלפי הש"ך הרי"ן מסכים עם ה"יש אומרים" גם בסיבת הריכוך; הרי"ן סובר שחייבו הריכוך נובע כתוצאה מהדם היבש שעל פני הבשר, בעוד שלדעת ה"יש אומרים" במרדכי הדרישה לריכוך נובעת מהבשר ולא מהדם שעליו.

מקשה הפרי מגדים¹² על הש"ך, כיצד הוא מחייב ריכוך הבשר כולו כשיטת ה"יש אומרים" שבמרדכי, בעוד שלפי סברתו סיבת הריכוך שונה מה"יש אומרים", הרי לפי הרי"ן שממנו הש"ך דייק את סיבת הריכוך לומדים שהבעיה בבשר היא השכבה החיצונית שלו כתוצאה מהדם שעליו, בעוד שלפי ה"יש אומרים" הבעיה היא בבשר עצמו. אם כן, כיצד יכול הש"ך לחייב את אותה הדחה כמו ה"יש אומרים" במרדכי, הלא מספיק לפי הרי"ן לרכך את חלקו החיצוני של הבשר?

לכן סובר ה"פרי מגדים" שמטרת ההדחה הראשונה לרי"ן היא משום ריכוך, אך מכיוון שהבעיה המחייבת ריכוך היא הדם היבש שעל הבשר, הרי"ן דורש ריכוך השכבה החיצונית של הבשר ולא ריכוך כל הבשר.

לסיכום:

לשיטת הפרי מגדים יש להשרות את הבשר זמן מועט, לצורך ריכוך השכבה החיצונית; ולשיטת הש"ך יש להשרות את הבשר זמן ארוך יותר, לצורך ריכוך הבשר עצמו. מכל מקום לדעת שניהם ההדחה היא משום ריכוך ונצרכת מחמת הדם היבש שעל הבשר¹³.

ה. ביאור שיטת הרא"ה

כותב הרא"ה:

ואם מלח בלא הדחה, יש אומרים שאין תקנה לבשר... לפי שע"י מליחה ראשונה פירש מקצת הדם, ולא היה בה כח במלח להפליט כל הדם מאחר שלא הודח הבשר, ואותו הדם עצמו שפירש חוזר ונבלע בבשר... ולפי מה שכתב בעל ספר התרומה דבשר שנמלח שנתנהו על בשר שלא נמלח שיש לו תקנתא במליחה ויפלוט דם שבלע עם דמו, כל שכן הכא דשרי, כיוון דפולט דם שקיבל מעלמא כל שכן דמו, וכן מסתבר. (חוליק קיג ע"א)

הבית יוסף¹⁴ מביא שני טעמים בראשונים להדחה הראשונה. הראשון - העברת הדם שעל הבשר, מחשש שמא יבלע הדם ויפסול הבשר (הרא"ה). השני - כדי שיתרכך הבשר ויצא הדם על ידי המליחה (הרי"ן). מוסיף ואומר הבית יוסף: "ומדברי הרא"ה שאכתוב בסמוך נראה שמסכים לטעם השני". הבית יוסף כנראה מסיק זאת מכך שהרא"ה חולק על דברי ה"יש אומרים"

11. יורה דעה ס"ט א, ס"ק א'.

12. בהקדמתו להלכות מליחה, ד"ה "ועתה אבוא לפרש טעם הדחה ראשונה".

13. לימוד הרי"ן ופירוש סברתם של הפרי מגדים והש"ך בצורה זו היא לעניות דעתנו בלבד, את הבנת הפרי מגדים ראינו גם בילקוט יוסף, סימן ס"ט עמוד רמז.

14. יורה דעה ס"ט, ס"ק ב'.

שהביא, שטעמם להדחה הוא מניעת בליעת הדם בבשר, כדי שהבשר לא יאסר, ואם הסיבה לפי הרא"ש להדחה אינה הדם שעל הבשר, שהרי הוא סובר כספר התרומה, סימן שטעמו של הרא"ש הוא **ריכוך הבשר**.

ה"ילקוט יוסף¹⁵ סובר שטעם הרא"ש הוא משום **דם בעין**, כלומר, הדם הנמצא על פני הבשר, ומטרת ההדחה להעביר את הדם שעל הבשר, לכן הוא מקשה על הבית יוסף ואומר שצריך עיון כיצד חייב הדחה משום ריכוך כאשר הרא"ש עוסק בדם שבבשר ולא מזכיר כלל ריכוך?

לפי דברינו לעיל קושייתנו של הילקוט יוסף בשם היביע אומר¹⁶ על בית יוסף אינה קשה. הסברנו שלשיטת הר"ן (על פי השי"ד) ההדחה היא **ריכוך** הנצרך כתוצאה מהמצאות **הדם** על הבשר. ראינו שלשיטת הבית יוסף הרא"ש סובר כמו הר"ן, ולכן אין קושי בכך שהבית יוסף סובר שהטעם הוא ריכוך בעוד הרא"ש סובר שהבעיה היא בדם.

כאשר שאלנו את הרב שמואל לורנץ שליט"א לסברת הרא"ש, השיב לנו שלדעתו טעם ההדחה הראשונה הוא ריכוך. כלומר, **הכנת הבשר לקבלת המלח**. רבנו למד זאת מדברי ה"יש אומרים" ברא"ש: "ולא היה בה כח במלח להפליט כל הדם, מאחר שלא הודח הבשר" ולדעתו זו היא סברתם. "בעל התרומה", שאיתו הרא"ש מסכים, חלק על ה"יש אומרים" רק בדין בשר שבלע דם, אך בטעם ההדחה הראשונה הוא מסכים שהצורך הוא ריכוך הבשר לצורך הכנה לקבלת המלח.

לעני"ד ניתן להבין את דברי הרא"ש בצורה שונה לחלוטין. אכן יש לעשות חילוק כמו שחילק רבנו לעיל בדברי ה"יש אומרים" בין טעם ההדחה לדין בשר שנמלח ולא הודח, אך אפשר לומר שלדעת ה"יש אומרים" טעם ההדחה הוא כדי לתת כח **למלח**: "ולא היה בה כח במלח להפליט כל הדם מאחר שלא הודח הבשר". הרא"ש סובר כמו ה"יש אומרים" שמטרת ההדחה היא כדי לתת כח במלח, שלולא ההדחה אין כח למלח לפעול את פעולתו.

בדין בשר שהומלח ולא הודח קודם לכן, ה"יש אומרים" סוברים שאין תקנה לבשר, משום שהמלח פלט מקצת מן הדם, והיות ולא היה לו מספיק כח, הדם חזר ונבלע. לכן לא ניתן להוציא שוב את הדם, היות ודם שנבלע לאחר מליחה, שוב אין כח במלח להוציאו. על דין זה חלק הרא"ש בהביאו את "בעל התרומה" מקל וחומר מבשר שבולע דם של בשר שהומלח. אם בשר יכול לפלוט דם שאינו שלו, לא כל שכן שבשר שקיבל את דמו בחזרה יוכל לפלוטו החוצה?

חילוק זה בין טעם ההדחה ודין בשר שלא הודח ונמלח, לא נעשה ע"י הבית יוסף שהבאנו לעיל. הבית יוסף סובר שהדין של בשר שלא הודח המובא ב"יש אומרים" הוא טעם ההדחה. כלומר, שלדעת ה"יש אומרים" סיבת ההדחה היא משום שבלא הדחה הדם יבלע ויפסול את הבשר, וקושייתו של הרא"ש מבעל התרומה מעידה על כך שהרא"ש לא סובר כמו היש אומרים¹⁷. לכן הסביר הבית יוסף שסיבת ההדחה לדעת הרא"ש היא ריכוך הבשר.

15. סימן ס"ט בעמוד רמח ד"ה "דעת הרא"ש בטעם הדחה קמייתא".

16. שו"ת יביע אומר חלק ו', יורה דעה ה', א.

17. סברתם של שתי השיטות שהבאנו בהסבר הרא"ש לטעם ההדחה נולדה על ידי סברת הגיון ולא מאיזכור מפורש ברא"ש שמעיד שזהו טעמו.

היתרון בשיטתנו הוא שאנו מתבססים על דברים המובאים ברא"ש, שההדחה נותנת כח במלח לפעול. יש להבחין בין נתינת כח **למלח** לפעול, לבין הכשרת הבשר לקבל את המלח. לשיטתנו הצורך בהדחה על פי הרא"ש הוא כדי לתת כח למלח עצמו ולא ריכוך הבשר לשם קיבול המלח.

ז. נפקא מינות העולות מן הסוגיה

אופן ההדחה:

לדעת אלו הסוברים שהבעיה היא הדם שעל הבשר, ההדחה היא רק **שטיפת** הבשר במים כדי שהדם ירד. כך יסברו גם אלו שמחייבים הדחה כפעולה במלח.

לדעת אותם שסוברים שמטרת ההדחה היא ריכוך הבשר, ההדחה היא השריית הבשר במים מספיק זמן כך שהבשר יתרכך.

מקרים בהם לא יהיה צורך בהדחה ראשונה:

לדעת אלו הסוברים שמטרת ההדחה הראשונה היא הורדת הדם שעל הבשר, במידה ואין דם על הבשר אין צורך בהדחה אם לאחר הדחה נחתך הבשר לחלקים לפני המליחה יש צורך בהדחה נוספת משום שהבשר נתכסה בדם.

לדעת הסוברים שהדחה ראשונה מטרתה לרכך הבשר, במקרה ואין דם על הבשר בכל זאת יש צורך בהדחה משום ריכוך. אך אם הבשר נחתך לפני המליחה ולאחר ההדחה, אין צורך בהדחה נוספת משום שהבשר רוכך כבר. כמו כן יאמר גם מי שמחייב הדחה כפעולה במלח.

האם יש תקנה לבשר שהומלח ללא הדחה?

לדעת אלו שסוברים שמטרת ההדחה היא כדי להוריד את הדם שלא יבלע ע"י המליחה, אין תקנה לבשר, היות ואם לדעתם יש תקנה לא היה צריך להדיח תחילה מחשש לדם שיבלע. בין שאר הפוסקים יש מחלוקת בנושא זה.

ח. דעת המחבר והרמ"א

כותב השולחן ערוך ביורה דעה סימן ס"ט סעיף א:

...ואם אחר שהדיח חתך כל נתח לשנים או לשלושה צריך לחזור ולהדיחם.

מוסיף על כך הרמ"א:

ואם לא עשה כן הוי כלא הודח כלל. הדחת הבשר לכתחלה יזהר לשרותו נגד חצי שעה ולהדיחו היטב במי השרייה אבל אם לא שראו רק הדיחו היטב סגי ליה, ואחר כך ימתין מעט שיטפטפו המים קודם שימלחנו, שלא ימס המחל מן המים ולא יוציא דם.

מוסיף השולחן ערוך בסעיף יג בנוגע לבשר שהודח ולא הומלח:

יכול להשהותו עוד שלשה ימים אחרים פחות חצי שעה.

חצי השעה המוזכרת בדברי המחבר היא זמן ההדחה. זאת אומרת שמטרת ההדחה היא ריכוך הבשר.

אנו רואים מדברי המחבר והרמ"א שפסיקתם מתבססת על שני טעמי הדחה:

א. טעם ריכוך, ולכן הם מחייבים שריית הבשר במים חצי-שעה, שזהו שיעור ריכוך.

ב. טעם הדם היבש שעל פניו, ולכן הם מחייבים להדיח שוב את הבשר במקרה שנחתך לאחר ההדחה, כמו כן אנו רואים ברמ"א שבמידה והבשר הודח היטב, אך לא הושרה חצי-שעה אין צורך לחזור ולהשרותו.

בירור טעם הדחה ראשונה בהכשרת בשר

לעני"ד, הרמ"א מחייב הדחת הבשר משום הדם היבש שעליו, ובכל זאת, כדי לצאת ידי חובת כל השיטות הוא מחייב שריית הבשר חצי-שעה. ניתן להבין שזוהי דעתו מכך שהוא לא מחייב שריית הבשר במידה והבשר הודח היטב, ולעומת זאת כאשר נחתך הבשר לאחר ההדחה "הוי כלא הודח כללי", ויש צורך לחזור ולהדיחו.

לדעת השלחן ערוך חיוב ההדחה הוא משום ריכוך. לומדים זאת מכך שבסעיף יג כותב המחבר שיש צורך בשריית הבשר חצי שעה, ואם הבשר ישב שלשה ימים פחות חצי שעה ללא הדחה, אינו נפסל, כיוון שניתן להדיח את הבשר. משמע ששריית הבשר חצי שעה היא הכרחית לדעתו ואין הוא מקל בדין זה, לפיכך אנו אומרים ששיטתו של המחבר היא שההדחה משום ריכוך.